

13.4.2017

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

Viite VM:n lausuntopyyntö 10.3.2017 (VM023:00/2017; VM/504/03.01.00/2017)

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto maakuntien rahoitusta koskevan laki- luonnoksen (HE 15/2017) täydentämiseksi

Etelä-Savon ELY-keskus pyytää kiinnittämään huomiota seuraaviin seikkoihin lakiluonnoksen valmistelussa:

1) Tulojen ja siirtomäärärahojen huomioiminen

Yleisperusteluissa on kuvattu siirtyvien tehtävien nykyistä rahoitusta siten, että valtion tehtävien rahoitus koostuu nykytilassa kunkin vuoden talousarvion mukaisista määrärahoista sekä toimintaan nettoutettavista tuotoista. Toimintaan nettoutettavia tuloja on arvioitu kertyvän elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) toimintamenomomenteille n. 30 M euroa.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen toiminnan rahoituksen osalta tulee huomioida, että nykytilanteessa toiminnan rahoitus muodostuu kunkin vuoden talousarviossa myönnettujen määrärahojen lisäksi myös edellisiltä vuosilta siirtyneistä määrärahoista. Näitä edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli, vuonna 2016, käytettävissä yli 350 M euroa. Maksullisen toiminnan tuotoista 10,4 milj. euroa oli tuottoja maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista, jotka olivat mm. erilaisia liikenteeseen ja tienpitoon liittyviä lupia sekä ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulakeihin liittyviä päätöksiä ja lausuntoja. Nämä maksullisen toiminnan tuotot eivät käsityksemme mukaan kuitenkaan siirry maakuntiin vaan valtion virastoille ja osin lakkaavat lakimuutosten myötä. Jos siis ELY-keskuksilta ja TE-toimistoilta siirtyvien tehtävien rahoitus pohjaa määriteltäessä huomioidaan vain kunkin vuoden talousarviossa myönnettyt määrärahat ja yliarvioidaan tulot, syntyy ao. tehtävien hoitamiseen maakunnissa jo lähtökohtaisesti merkittävä vaje.

Rahoituslakiluonnoksesta puuttuu säännös ELY-keskuksia ja TE-toimistoja koskien siirtyvien määrärahojen kohtelusta vuodelta 2018 osana uusien maakuntien v. 2019 rahoitusta. ELY-keskuksilla ja TE-toimistoilla on käytössä 2- ja 3- vuotisia siirtomäärärahoja ja seuraaville vuosille siirtyvät erät ovat monelta osin myös sidottuja. ELY-keskuksille ja TE-toimistoille myönnetty määrärahat toimintamenot ml. ovat budjetissa alueille jo

myönnettyjä rahoituseriä, joten myös niiden tulisi siirtyä uusien maakuntien lähtörahoitukseen niille siirtyvien velvoitteiden/tehtäväalueiden osalta. Muutoin uhkaa syntyä vaje jo tehtyjen sidontojen/varausten suhteen.

2) ELY-keskusten kautta ohjautuva rahoitus

Yleisperusteluissa on lueteltu momentteja, joilta rahoitusta ohjautuu ELY-keskusten kautta. Luettelo ei ole tyhjentävä, vaan ELY-keskusten kautta ohjautuu rahoitusta myös muilta momenteilta - ainakin 10 momenttia puuttuu yleisperusteluissa luetelluista. Kun määritellään ELY-keskuksista siirtyvien tehtävien rahoituspohjaa, tulee huomioida kaikki ao. tehtäviin käytettävissä ollut rahoitus.

ELY-keskusten kautta ohjautuu rahoitusta yleisperusteluissa mainittujen momenttien lisäksi esim. sosiaali- ja terveysministeriön (STM) momenteilta 33.20.50 ja 33.20.51. Työvoima- ja yrityspalveluiden osittainen rahoitus STM momenteilta 33.20.50, 33.20.51 ja 33.20.52 on kahden vuoden kokeilu ja päättyy vuoden 2018 lopussa. Koko Suomeen STM:n momenteilta rahaa on jaettu ELY-keskuksille vajaa 250 M euroa, josta Uudenmaan osuus on n. 60 M euroa. Tällä rahoitukselle rahoitetaan kokeilun ajan yli puolet palkkatuki- ja starttirahapäätöksistä ja loput maksetaan työllisyysmäärärahoista työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) momentilta 32.30.51. Aikaisemmin palkkatuen ja starttirahan koko rahoitus tuli TEM momentilta 32.30.51. Sekä TEMin että STM:n momenteilta maksettavat osuudet tulee jatkossa ottaa huomioon kasvupalveluihin kohdentuvaa rahaa määriteltäessä, koska muutoin kasvupalveluiden rahoituspohja ei ole riittävä. Palkkatuki- ja starttirahapäätösten TEM osuuden ja STM osuuden maksatuksen hoitaa nykyisin KEHA-keskus.

3) Maakunnista siirtyvien tehtävien rahoitus

Yleisperustelujen mukaan maakuntien liittojen rahoitus koostuu nykyisin pääosin kuntien jäsenmaksuosuuksista sekä ulkopuolisesta hankerahoituksesta. Kuntien jäsenmaksuosuudet maakuntaliittojen lakisääteisiin tehtäviin ovat n. 52 M euroa v.2017. Maakuntien liittojen palveluksessa työskentelee v. 2016 tietojen mukaan noin 690 henkilöä. Rahoituslakiluonnoksesta ei käy ilmi mistä ja miten maakuntien liitoista siirtyvien tehtävien rahoitus tultaisiin järjestämään.

4) Erillisrahoituksen osoittaminen

Perusväylänpidon määräraha on tarkoitus pitää erillisellä momentilla. Momentin säilyttämistä erillismomenttina puoltavia seikkoja ovat hallituksen esityksen mukaan tieverkon säilyminen uudistuksessa valtion omaisuutena sekä väyläverkon yhtenäisen kehittämisen ja korjausvelan vähentämisen tavoitteet.

Valtiolla on tällä hetkellä omistuksessaan myös vesirakenteita. Ne sijoittavat maakuntiin epätasaisesti. Eniten valtion vesistö rakenteita on Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Myös näiden rakenteiden ylläpidon rahoitus kannattaisi säilyttää erillismomentilla.

5) Mahdollisuus keskitettyjen tehtävien rahoittamiseen

Julkisen hallinnon palveluarkkitehtuurin rakentaminen edellyttää, että Suomeen rakennetaan yhteisesti koko julkista hallintoa palvelevia toimintoja ja järjestelmiä. Parhail-

laan rakennetaan kansallisen palveluarkkitehtuurin osia. Niiden kehittämis- ja ylläpito-
vastuita on osoitettu eri viranomaisille ja organisaatioille.

On mahdollista, että myös maakunnille on tarpeen osoittaa valtakunnallisia tehtäviä ja
vastuita. Kaikkia maakunnille yhteisiä tehtäviä ei voitane hoitaa palvelukeskusten kaut-
ta mm. niihin sisältyvien virkavastuiden vuoksi. Näiden tehtävien resurssit on pystyttä-
vä osoittamaan ao. maakunnalle erillisrahoituksena. Esimerkiksi valtakunnallisen TE-
hallinnon asiakaspalvelukeskuksen toiminnassa tarvittavat resurssit on nykyisin myön-
netty erikseen Etelä-Savon ELY-keskukselle.

Ylijohtaja

Pekka Häkkinen

